

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK Polityczny, Społeczny, Ekonomiczny i Literacki

Poświęcony sprawom MIEJSCOWYM oraz

ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO

Cena 3 kop.

SKŁAD APTECZNY **Maurycyego Neufelda** w I-ej Alei Nr 10.

Egzystujący od 1882 roku.

Wysprzedaje po cenie **zniżonej** WYROBY perfumeryjne krajowe i zagraniczne. — Wybór znaczny.

W teatrze miejscowym wielkie kinematograficzne przedstawienie

następującym programem od 5 do 11 wieczór; w niedziele i święta od 3 po poł.

Oddział I **Podróż po włoszech** (z nat.); **Legenda o gwiazdach** (melodr.). Oddział II. **Sen o księżycu** (k. w kol). **Niemy bohater** (melodramat). Oddział III **Szony w Maroko** (melodramat); **Kobieta z wąsami** (komiczne); **Teściwa do zaprzęgu** (bardzo komiczne).

Wielka zmiana programu — programy w programach. — Ceny miejsc: 1. miejsce 50 kop., drugie miejsce 30 kop., Krzesło w łóżu po 50 kop., Galeb 20 kop., dzieci, uczniowie i żołnierze płać połowę. Dyrektor **B. Zarzecki**.

RESTAURACJA WACŁAWA ŚWIDERSKIEGO

ma zaszczyt zawiadomić Szan. Publiczność, że od d. 23 Listopada grywa codziennie

ORKIESTRA INTERNATIONAL

pod dyrykcją p. **MALECZKA**. Telefonu Nr 132.

1659—15—8

Z czem się poleca uniożony sługa **Wacław Świdorski**.

Teatr „O A Z A“ od Piątku 25 Grudnia do 1 Styż. 1909 r. niebywały program.

Podróż do ziemi świętej (z natury). — **Kamieniarz** (szkie dramatyczny). — **Mistyfikacja** (komicz). — **Blizna** fragment romantyczny z XIII wieku (w kolorach). — **Hiszpańska krew** (w kolorach). — **Sróżki** (b. kom.). — **Zemsta indyjska** (dram). — **Zapalony fechtmistrz** (komiczne). — **Wymuszone zezwolenie** (bar. komicz.) Nad programem. **Antoś po raz pierwszy w Warszawie.**

ZARZĄD

Częstochowskiego Towarzystwa WZAJEMNEGO KREDYTU

zawiadania, że w dniu 24 b. m. t. j. w Czwartek czynności biurowe zatławiane będą tylko do godziny **12 w południe**, zaś 25, 26 i 27 b. m. biura banku będą zamknięte.

TOWARZYSTWO

Pożyczkowo-Oszczędnościowe „Częstochówka“

przyjmuje na Członkowskie, wydaje pożyczki i przyjmuje wkłady, ulaci 5% w stosunku rocznym.

Pijcie **STRYCKIE** wszędzie.

St. J. Onisk.

Ostatni wieczór wigilijny.

Wieczór zimowy — cichy, bezwietrzny wieczór zapanował nad doliną. Gwiazdami pokryte niebo, pozbawione na rowiu księżycą, na swoim ciemnoniebieskim, niemal czarnym tle, sierzło mirjadami światełek. Światła te jednakże tak nagle były, iż nie rozjaśniały bynajmniej i zastępczo opadły na ziemię murku. Białe kiedyndziej całun śniegowy teraz szarzał zlewał, rozszarpane zaś gór cypła, toręty w cieniach, kontury ich występowały mglisto i niewyraźnie, wyżej zaś i dalej zlewały się zupełnie z ciemnią przestrzeni.

Na przelężcy górskiej stanowiącej jedną z nielicznych dróg łączących dolinę ze światem zamajaczyły sylwetki kilkunastu jeźdźców niepewnymi ruchy spuszcających się sznurum po zawianej śniegiem wązkiej, górskiej drodze. Od silnego mruzu śnieg sypekim był jak płasek i podnosił się tumanem pod uderzeniami kopyt końskich. Ze zwierząt kłęby pary buchwały, śnać daleką i męczącą przebyły drogę.

Oddział, znalazłszy się na dole, skierował się w stronę gdzie w oddali kilka widniało światełek świadczących o obecności człowieka

„PAX“ TEATR KINEMATOGRAF

Aleja II Nr 43.

Wielkie świąteczne PRZEDSTAWIENIA. Szczegóły w afiszach.

A skoro święta nadejdzie noc...

A skoro święta nadejdzie noc, Zapłoną błaski, zadźwięczą dzwony Na wszystkie światła zwiastując strony, Ze ponad moce redzi się moc. I ponad światy, pod niebios próg

ka w tem pustkowiu. Posuwali się wszyscy w milczeniu, jak korowód duchów; koń nawet nie prychnął, ani zarzał.

Po niedługim czasie byli już w osadzie z sześciu nędznych składających się lepiank. Przed jedną z nich zatrzymali się; część jeźdźców zsiadłszy z koni otoczyła grupę z trzech złożoną osób nieruchomo stojących w miejscu, jakby w oczekiwaniu czegoś. Wszyscy mieli na sobie kawalerskie uniformy wojsk rosyjskich — siedzący zaś na koniu i przez dwóch podtrzymywany żołnierz miał epolety i odznaki oficera.

Kilka par rąk ostrożnie i troskliwie udęto go z konia i przeniesło do fanzy, gdzie w braku lekarza, sam wachmistrz zajął się opatrunkiem rany, drużyna zaś ułokowawszy konie w sąsiedniej szopie i zaciągnawszy warty zebrała się w jednej z fanz aby się cokolwiek pościć i zniebnie rozgrać członki.

Rucent na kasy Mandżurji, tuż przy Koreańskiej granicy, już trzeci miesiąc żyją odcięci od świata niemal. Kazano im pełnić służbę wywiadowczą, broniąc jednocześnie drogi ciągnącej ślimakiem przez góry ku jednemu z większych miast. Garstą tych pięćdziesięciu dowodził porucznik Jerzy Orwicz.

Dnia tego otrzymano wiadomości o zbliżaniu się nieprzyjaciela. Orwicz, człowiek obowiązkowy, sam stanął na czele trzydziestu ludzi idących na zwiady. W drodze oddział wpał

Popłynęła fala w nocej pomroce
Pieśń: Bóg się rodzi, co kruszy moce;
Bóg miłosierdzia — ciemności wróg.
Z dźwięków tej pieśni przebijają wiara,
Ze zmilknie groźny lańsuchów wgrzyt,
Ze smutna przeszłość zniknie jak mara,
Ze wstanie lepszej przyszłości świt.
Płyn więc, o pieśni, w bezkresną dal
Potężna jako wzburzona fala!
Niech ton twój dojdzie tam oddak zdali
Wieżą tu ku nam smutek i żal.
U sierocego może ogniska
Z pierś samotnej zrywa się jęk,
Spraw, by to serca, co boleśń seiska,
Nie doznawało dziś srogię męk.
Wacław Kostrzemski.

BILANS BOJKOTU.

I znowu rok ubiegł i nie pomogła uczciwa namiętna praca całej prasy polskiej. A kiedy mowa o prasie, bądźmy uczciwi, oddajmy należną zastęę „Gońcowi Częstochowskiemu“.

Jeżeli gorące, a tak częste artykuły w sprawie bojkota w Gońcu naszym, były wynikiem wewnętrznej bólu, to wyrażenie się takim ogólnym firm niemieckich, tak chętnie u nas reklamujących swoją tandetę, t. j. pozbawienie się pewnego dochodu na którym każde pismo był swój opiera, mimo trudnych warunków istnienia, jak każdej zresztą gazety prowincjonalnej — by o najpiękniejszą ofiarę na ołtarzu podniecenia przemysłu krajowego.

A mimo to hasła bojkota rozbiły się o mur naszej nieznośności.

w zasadkę. Po niedługiej walce z przeważającą siłą kawalerzyści cofnęli się pozostawiając trzysta na pobojowisku. Błądzili dzień cały po manowcach głodni i drżący z zimna zanim pod wieczór nakoniec dotarli do wioski w której kwatrowali, przywołując dowódcę swego czterymanionego kuzala.

Żołnierze zamieniali z sobą krótkie, urywane zdania o wypadkach dnia; niektórzy opatrywali sobie rany otrzymane w potyczce.

Nagle od południa-wschodu dobiegł grzmot przeciągły. Grzmot ten wzraszał, lub cichł stopniowo, aby za chwilę z powojną okazał się silą.

J dnoceśnie we drzwiach ukazał się wachmistrz i rzucił ochryplym głosem: — Już grają! Bieżność chłopy! — poczem mruknął: „psi czas“...

I dodał głośno: „świeża zmiana niech zastąpi wartowników“!

Żołnierze ruszyli się niechętnie. Śnieg na dworze zaczął przysyć i padał coraz większy. A od południa-wschodu dobiegał huk dział i rósł z każdą chwilą.

Porucznik odzyskawszy na chwilę przytomność tracił ją znowu stopniowo, razem z życiem uchodzącym z pierś przewierconej kulą. Próbowal zebrać myśli: „Którę to dzisiaj? Aha, jedenast. grudnia... To stary styl, a no-

RYDZEWSKI i S=

Biurowe Techniczne w Częstochowie, Teatralna 13.

Niemia zimnych i wilgotnych mieszkań jeśli obsadzić w piecach **Ogrzewacze „WULKAN“** oszczędza 50% opatu, stale na składzi

Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski Kruszyński i Proszowski w Częstochowie, się wykonywać roboty w malarstwie, informację, rysunki kosztorysy na każde żądanie

ni Wołodyjowska" melodramat w 4-ach aktach przerobiony z powieści Sienkiewicza.

Z polskiej Policmajster m. Częstochowa sztabs-kapitan L. Andrejew powrócił z urlopu i objął urządowanie.

— W „Warszaw. Dniem.” czytamy: Naczelnik straży ziemskiej pow. częstochowskiego sztabs-kap. Lebidjew został posunięty do rangi kapitana.

Wieżacz p. Wieczorkowski. W sobotę w sali teatralnej „Lutni” odbył się przedstawienie, na którym amatorzy odegrali „Popychadło” Szatkiewicza. Prócz tego b. art. teatru poznańskiego p. J. Zbroźcz wypowie utwory z repertuaru klasycznego, a p. K. Wieczorkowski, na którego burzyć dane będzie przedstawienie, zadeklamuje „Gawędę” Grudzińskiego. Wobec tego że przez całą świętą nie będzie prócz tego żadnej innej artystycznej rozrywki, nie wątpimy że publiczność skorzysta z tego i zapełni salę „Lutni” po brzegi.

Przejechanie. Wczera o g. 2 i pół po poł. na ul. Stawowej, jakiś nieznaną wźnicza, przejechał znajdującą się na ulicy 5-letnią dziewczynkę J. K. Dziecko w stanie bardzo groźnym przemieszciono do domu. Ważnica niepoznany zbiegł.

Aresztowano i osadzono w aresztach policyjnych w ciągu doby ubiegłej następujące osoby dla sprawdzenia osobistości: Stanisława Barkowska-Kropka, Czesława Zycha, Abrama Pelca, Pawła Chrapuskiego, Wiktorję Witkowską, Stanisława Kuleja, Antoniego Szymanka, Antoniego Planetę.

Z Sazonowca

Kary. Akcyza wykryła w sklepie tabacznym G. Sztajera drodze zagraniczne rozpieczętowane. Sz. został pociągnięty do kary.

Za przeniesienie piwiarni bez pozwolenia akcyzy został skazany Jan Spaczynski na 15 rb. kary.

Z statystyki. W miesiącu listopadzie w parafii Sosnowiec zmarło chrześcijan na ospę 7-miu, na szkarlatynę 1, na koklusz 1, na suchoty 4, na raka 1. Żydów na ospę 2-eh, na szkarlatynę 4, na koklusz 1, na detyryt 1.

Bandytyzm. Powracującemu z kopalni Łagisza p. H. Paliszkemu bandyci zastąpili drogę i zażądali od niego wydanie pieniędzy. Pan P., będąc bezsilnym, oddał rabusiom 13 rb. i pierścienek wartości 8 rb. Bandyci zbiegli.

Sufrażystki-męczennice.

—?

Londyńskie sufrażystki nie dają za wygrane—wypędzone z dziedzińców parlamentu, próbowały zabierać głos w niektórych świątyniach protestanckich, ale i tu im się nie powiodło. Część ich musiała pójść do więzienia za gwałcenie porządku w miejscu modlitwy. Uwzięły się zaś zwłaszcza uparte sufrażystki na kanclerza skarbu Lloyd-George'a, który podczas ostatnich wyborów do parlamentu nie skąpił obietnic, a teraz ich nie spełnia. Gdzie tylko zjawia się on dla wygłoszenia mowy, sufrażystki wszędzie i zawsze przypominają mu jego obietnice. Przed kilku dniami w hali Alberta odbyło się posiedzenie federacji liberalnych angielsk. miał przemawiać Lloyd-George. Zjawiały się przeto oczywiście i sufrażystki. Poprzywiały one i przymocowały jedną drugą łańcuchami do krzesel, balustrad i filarów—łańcuchy zamknęły na kłódkę. Jako broń zaczępną przyniosły z sobą świstawki, trąbki i kołaki—a jako dodatkowo obronną—szpicruty i nahajki. Obrady federalistek toczyły się spokojnie. Nieuważnie przysłuchiwał się im kanclerz skarbu, siedzący na przedyńskiej trybunie błądy był—nieuwagi i błądści powód: łańcuchy i nahajki sufrażystek. Przyszia fatalna chwila: minister wstał i zabrał głos.

W jednej chwili obrzymia sala zamieniła się na jakieś zbiorowisko o wszystkich kręgów dantejskiego piekła. Rozległy się świsty, krzyki jęki, piski i trąbienia. Ze wszystkich stron lokalu zerwała się liczna falanga gospodarzy wiecu. Ci rzucili się na sufrażystki i rozpoczęła się okropna scena piekielna. Chrząszczały łańcuchy, sypały się razy nahajkowe i szpicrutowe; sufrażystki, które się były ubrały w najmłodniejsze kapelusze, fronyły się nahajkami; te, które przybyły w czapkach—kasały, napastnikom odgryzały wąsy, części ucha, końce nosów. A wśród tego piekielnego, nieopisanego zamętu odzywały się dobrze już znane krzyki pod adresem ministra „Dotrzymać słowa!”, „Zdrajca!”, „Rezygnować!” i t. p. Jakaś 20-letnia sufrażystka rozdzierała pandemoniczną piekielną, próżną jedyną, co parę minut powtarzanym, przeraźliwym piskiem: „Czterdzieści lat już czekam na prawa kobiece!.

Zwołano policję, ślusarzy... I wtedy mężczyźni zapomnieli o swej piel, sufrażystki o swojej. Pisma londyńskie zdają sprawę, iż wśród piekielnej wrzawy i tomatu robotników i rozdzierających krzyków i mdlenia federal-

stek i ryku mężczyzan—gospodarze bili po twarzach skropowane sufrażystki, sztuka bokserką łamali im zębra, wynosili je (t.j. sufrażystki z pozostałymi zębami) razem z ławkami i krzesłami poza lokal, wyrzucali na ulicę.

Gdy wreszcie przywrócono spokój, kanclerz wygłosił mowę, nastąpiła po niej długa dyskusja. Nikt jednak ani słówkiem nie wspomnieli o dopiero co zaszłej scenie. Wszyscy zgodzili się milcząco na jedno: Człowiek jest w gruncie rzeczy bestją — tylko o tem się w przyzwrotem towarzystwie nie mówi.

Z Cesarstwa.

Prawo o Marjawitach. W „Głosie Moskwy”, będącym, jak wiadomo, organem p. Gućkowsza, czytamy, co następuje:

„Jak stysaliśmy, rządowy projekt prawa o marjawitach, opracowywany przez ministerium spraw wewnętrznych już od dłuższego czasu, uznany został obecnie za niezadawalający. Do projektu tego wnoszone są obecnie zasadnicze uzupełnienia i poprawki. Opracowywanie projektu ustawodawczego dokonywane jest pod bezpośrednim kierownictwem dyrektora departamentu wyznań obcych, Charuzina”

Telegramy.

Ofiary.

Lublin 23. Julian Vetter zapisał 80,000 rb. szkole handlowej, jako fundusz wieczysty Augusta Vettera.

Sprawa Hurki.

Petersburg 23. Petersburski sąd okręgowy rozprawił skargę dawnego wiceministra spraw wewnętrznych Hurki przeciw redaktorowi gazety „Riecz” Charitonowi i przeciw Aleksandrowi Stachowiczowi, których Hurko oskarżał o potwarz w druku. Sąd uniewinnił zarówno Stachowicza, jak i Charitona.

Samorząd miejski w Królestwie Polskim.

Petersburg, 23. Według pogłosek przy wyborach do instytucji samorządnych stosowany będzie wysoki cenzus. Niektóre kwestje podlegać będą wyłącznej kompetencji tych instytucji bez uciekania się do zatwierdzenia władzy wyższej. Używanie języka polskiego dopuszczalne będzie tylko w stosunkach wewnętrznych korespondencja zaś zewnętrzna prowadzona będzie w jęz. państwowym. Kwestja szkolna i żydowska jeszcze nie rozstrzygnięte, wiadomo jednak, że ministerjum projektuje utworze nie trzech kurji: polskiej, rosyjskiej i żydowskiej.

Pozyczka.

Petersburg 23 TAP. Najwyżej zatwierdzony został projekt ustawodawczy w sprawie pożyczki 450,000 000 wartości rzeczywistej.

Uniwersytet egipski w Kairze.

Kair, 23 TAP. W sal posiedzeń rady prawodawczej odbyła się uroczystość otwarcia pierwszego uniwersytetu egipskiego. Na uroczystości obecni byli: kedyw, ministrowie, ciasto dyplomatyczne. Anglja ofiarowała na cele uniwersytetu fundusz w wysokości 100,000 marek.

Budżet Francji.

Paryż, 23 w. Budżet na rok 1909 przekracza w ogólnym obrocie sumę czterech miliardów franków.

Pożar w kopalni.

Nowoczerkas 23 TAP. W pobliżu Aleksandrowska w szybach Paramanowa wybuchnął pożar. Wejścia do szybów zamurowano. Z Juzówki wezwano straż ogniową.

Rozbicie pociągu.

Ekateynostaw, 23 TAP. Uległ rozbiciu pociąg towarowy złożony z 36 wagonów, w brankardzie którego znajdowały się dzieci służby kolejowej jadące.

Ciężko poszwankowani: maszynista i pomocnik, 11ej 3 osoby. Rozbite 5 wagonów 18 uszkodzonych.

Kary.

Moskwa, 23 TAP. Wydano postanowienie obowiązujące, mocą którego: księgarnie, sklepy, osoby prywatne, za posiadanie skonfiskowanych wydawnictw, podlegają karze do 3,000 rb. lub 3 miesięcznemu aresztowi.

Król Edward w Berlinie.

Berlin. Wielkie wrażenie sprawia tu wiadomość dzienników wiedeńskich, jakoby zapowiedziany był na początek przyszłego roku przyjazd do Berlina króla angielskiego Edwarda ze względu na stosunki panujące obecnie na dworze berlińskim. „Berliner Tageblatt” zaprzecza wiedeńskim doniesieniom.

Z Włoch.

Rzym, 23 TAP. Sesja senatu odłożona na czas nieograniczony.

O FIARY.

Zamiast powinnowań świątecznych Feliks Dobrucki składa na rzecz 4-go Koła wpisów

szkolnych pod kier. G. Kościńskiego rb 1.— Na Szronisko paralityków, Leonisa—Kamusia i Zosia Chochołówny składają rubli 3 kop. 25.

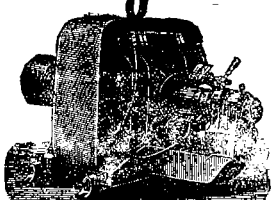
Na Tow. Dobroczyńności dla Chrześcijan: na chłonek dla biednych Ludwik Kruzynski ze Skrzydowa rb. 2.

Na dom starców na stracie Emilia i Izabela Grabowskie rb. 1.

Na Tow. Dobroc. dla Chrześcijan: Członek orkiestry X. jako karę za przyściele w stanie nietrzeźwym na koncert rb. 1 k. 25.

JEDYNY
w Częstochowie
ZAKŁAD
Elektrotechniczny
B-ci Paroszkiewicz
II Aleja № 38.
Poleca najtaniej i do wyboru wszelkie artykuły elektrotechniczne, oraz posiada w dużym zakresie warszaty mechaniczne do wykonowania precyzyjnych robót jaknajdokładniej.

Instalacja oświetlenia elektrycznego i repara-cja dynamo.

Instalacja telefonów i dzwonek elektrycznych, ceny możliwie niskie.

Reparacja gramofonów oraz nowe płyty i gramofony bardzo tanio.

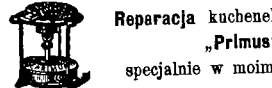
Reparacja maszyn do pisania różnych konstrukcji.

Reparacja maszyn do szycia z gwarancją.

Reparacja kuchenek naftowych „Primus” specjalnie w moim zakładzie.

Reparacja Wyżymaczk.

Nowy wynalazek.
LAMP naftowo-żarowych (opatentowanych na wszystkie państwa) wydajność światła od 250 do 1200 świec, oraz Skład siatek (koszułek) gazowo-żarowych w różnych gatunkach.

Skład Win i Wódek

II Aleja № 24 w Częstochowie

Poleca w sprzedaży hurtowej i detalicznej: Wina, Wódki, Likieri, Koniaki, Araki i Rummy, Porter angielski, Miody staropolskie i

PIWAKRAJOWE z browaru **E. Reyeh Synowie** w Warszawie.**Fabryka wód mineralnych „ZDRÓJ“**Aptekarza **St. WĄGROWSKIEGO** w Częstochowie Aleja III № 62.

Nagrodzona medalem na wystawie w Rostowie.

Poleca: Wodę sodową z białymi, solerską z żółtymi etykietami. Wody mineralne w syfonach i fiaskach ściśle podług analizy na wodzie dolowanej przyrządzenie w zupełności zastępujące wody naturalne, a w użyciu smaczniejsze gdyż są z gazem i znacznie tańsze od wód naturalnych. Lemoniady owocowe na sposób Łanina przyrządzane, po 12 kop. z fiaskką.

Żądać wszędzie wyrobów fabryki „Zdrój“ nagrodzonych medalami i zwracać uwagę na firmę na etykietach.

Wanilie, szafran, wszelkie przyprawy i smaki do ciast i wódek w wybornym gatunku. W wielkim wyborze perfumeryj krajową i zagranicą.

po cenach niższych

na nadchodzące święta poleca

Skład Aptecznyprow. farmacji **Stanisława Hamburga**
Aleja II róg Teatralnej № 24, telef. 16 w Częstochowie.

Biuro pośrednictwa i zleceń

„REKONSTR“

w Częstochowie, III-cia Aleja № 60.

Telefonu Nr. 138.

Przy najrozleglejszym pośrednictwie i warunkach najdogodniejszych załatwia i przeprowadza: sprzedaż, zamiany, dzierżawy, parcelacje majątków ziemskich oraz sprzedaż nieruchomości niemieckich, szlubi i zakładowych przemysłowych; tak w Królestwie, jak Litwie, Rosji i zagranicą. Tamże sekata kapitałów.

T^{wo} A. RALLE & S^{ka} Warszawa

Marszałkowska 137.

Poleca ostatnie nowości perfum, mydeł i wody

Colońskiej

„Djemila“ „Elida“ i „Chryzantem.“

Ostatni tydzień przed świętami
10% na perfumerji
i upiększeniach na choinkę.

ustępuje

SKŁAD APTECZNY

Wacława ORZEŁ

w Częstochowie, III Aleja № 48.

PRACOWNIA

sukien, kostjumów i okryć damskich

przejmuję także

dziecinne sukienki i mundurki i okrycia,
oraz udzielam lekcji szycia i kroju, najnowszą metodą „Wortha“.

Lucja Juraszek,

1875—4—3

Aleja № II 38 m. 25 dom W-go Górnica.

Na święta
świeże

MASŁO:

smietankowe z beczki i funtowane po 55 k. f.
wyborowe solone do butek 53 „ „
solone do potraw 48 „ „
solone gatunek II 42 „ „
oraz sery litewskie po 28 k.
polecająZjedn. Maślar. „Naprzód“
Szkolna № 9 oficyna parter.**L. WYTYSZKIEWICZ**poleca obuwie gotowe: męskie, damskie i dziecinne, przyjmuje obstalunki na takowe i wykonywał sumiennie i punktualnie. Ceny przystępne.
Częstochowa I aleja, № 5 w podwórzu.

Wydawca F. D. Wilkoszewski

Pracownia gorsetów**„Salomei“**Al. II № 38 w Częstochowie
poleca wielki wybór gorsetów gotowych, najmodniejszych fasonów, warszawskich i francuskich i wiedeńskich. Gorsety na miarę wykonywa się w najkrótszym czasie, oraz reperacje i pranie.
Ceny umiarkowane. 1833Proszę zwrócić uwagę na nauczyciela tańców **M. A. Lublański**uczelnia w gimnazjum rządowym i polskim im. Mickiewicza, a także na sali Harmona i zbiorowo u siebie przy ul. Mikolajewskiej № 9, na miejscu lub na wyjazd.
Do sprzedania zaraz na dogodnych warunkach, narożny dom ul. Nadzieczna № 92. Długo Kredytowego Towarzystwa 4,500 rb. Wiadomość u gospodyni. 1873—2—2**Rektyfikacja Warszawska**

Kraków, ul. Zyblikiewicza 9.—Tel. 796.

MECHANOLECZNICZY**ZAKŁAD ZANDEROWSKI**

(JEDYNY TEGO RODZAJU W KRAJU)

LECZNICA CHIRURGICZNO-ORTOPEDYCZNA

Dryglałne aparaty Zandera.—Gimnastyka lecznicza.—Wyrób goratów, pasów brzusznych, sztućców, konozyn i t. d. Leczenie gorącoem powietrzem.—Mięsienie.—Elektryzowanie.

Aparat Roentgena.—Sala operacyjna.—Pokoje dla chorych.

Leczy się: skrzywienie kręgosłupa, garby, zwichnięcia stawów, choroby stawów i kości, artretyzm, otępiłość, choroby serca, niedomaga. niszek itd.
ZAKŁAD OTWARTY od 9—1-ej i od 4—8-ej.
Dr. MERZ. Dr. STASZEWSKI. Dr. WACHTEL.**Do sprzedania**

koń, wolant, fużja, pies. Umeblowanie kompletne dwóch salonów, fortepian, doskonała zupełnie nowa maszyna do szycia, obrazy, lustra, dywany, łóżka, szafa z lustrem, i dla dzieci drewniany koń, krzeselka, wózek. Ceny stałe. Zwracać się do mieszkanka p. Duhamel, fabr. Motów w czwartek, piątek rano, sobotę i niedzielę. 1875—3—1

Sklep Galanteryjny.

J. M. SZATZAw Częstochowie, II Aleja Nr. 1.
Poleca Sz. Publiczności świeżo otrzymane towary galanteryjne męskie i damskie. Wielki wybór zabawek dziecinnych, ozdób choinkowych, różnego gatunku i t. p.
oraz przybory myśliwskie po cenach bardzo niskich. Polecając się Sz. Publiczności. Z szacunkiem J. M. SZATZA.
1863**Potrzebny uoszeł**inteligentny do zakładu fotograficznego **W. Wesotowskiego** II Aleja Nr. 1 róg Teatralnej. 1860**Przyjmuję**drzewo do rżnięcia na kraje, jak i nie i kupuję, a także przyjmuję jezdo do mienia na kaszę perłową, a zysk razówkę od najmniejszej do największej. Wiadomość Krakowska 2.
1877—1—1 P. Buchala

Do sprzedania maszyna „Krauzego“ do jania papieru 75 c/m. Aleja 30 Częstochowa. 1826—

Do sprzedania Sklep Spożywczy dystrykcyjny przy fabrykach ul. Teatralna 18

BROWAR PAROWY**„NIECHCICE“**

poleca znane ze swej dobroci:

PIWO **Pilzeńskie**
Lagrowe
Kulmbachskie
w beczkach i butelkach.Główny skład: **J. Płomiński**,
Częstochowa, Teatralna № 8.
Telefon № 38.

Żądać wszędzie.

Dostawa natychmiastowa.

1873

15—b

Do odstąpienia
Handel win, wódek
i towarówkolonialnych
(odbiorcy roczni.)Teatralna № 41, **N. Roman**.
1840 3—2**Kiosk wystawowy.**Dębowy w dobrym stanie do sprzedania, wiadomość w składzie win **Jakóba Helmana**, Nowy Rynek № 3.**Dom do sprzedania**

w Częstochowie, ul. Tartakowa przy pile Rejchmana, gospodarczy z 6-ciu mieszkańcami i obszernym placem, po umówionej zgodzie mogę przyjąć pieniądze na dwa lub trzy razy. Właściciel zamieszkuje w Dąbrowie Huta Bankowa, dom własny Franciszek Bombczyński, kupujący może się porozumieć listownie. 1870—2—1

Mieszkanie

składające się z 4 dużych i 3 mniejszych pokoi o dwóch wejściach, każdej chwili do wynajęcia. Celna 10, naprzeciw parku. 1868-3-2

Zakład Stolarski**JANA BŁASZCZYKOWSKIEGO**

Teatralna № 16 w Częstochowie,

przyjmuje roboty meblowe i budowlane; i gotowe na składzie dychty i formiery. Ceny przystępne.

! GWIAZDA!

1-go Grudnia r. b.

po firmę

„Aniela & Com.“

z Warszawy

otwartym został w prywatnym lokalu

MAGAZYN

kapeluszy damskich

przeróbek, ubieranie kapeluszy, or fryzowanie piór. Specjalność: kaputki i mufki dziecinne, pod firmę powyższą jest i sprzedaż

Męskiej konfekcji

a mianowicie: krawaty, s elki, skapetki, rekawiczki ciepłe, chustki do nosa, kalesony czarne, dzianodulniejsze, spiniki różnorodne, wroby skórzane; portmonetki, portfele, nesesery kieszonkowe, papierosnice, scyzoryki, latenski do zegarków, perfumy paryskie, woda kolońska. Jednem słowem wszystkie towary w zakresie męskiej toalety.

Towary powyższe tylko w wybornym gatunku i ostatniej mody.

Wyrób duży, towary piękne. Adres: Aleja II w domu W-go imienia 1-sze piętro, miesz. № 17. 1858

Fabryka wyrobów kosolonych egzystująca od 1871 roku. Ma zawsze na składzie i sprzedaje najtańszej, bo własny wyrób i nie p'ci administracji ani lofału: obrzozy, f, retrony, chorozywie, szandary, ornasty, kapy, baldachy, kryzye, lampy, zyrandole, lichiarze, modality, obrzozy i t. p. Buduje otarze nowe i stare poztaoa. Biblioteka po zmarym ks. s. p. Romanowiczu do sprzedania w talosci lub częscioawe.

Edward Romanowicz

w Częstochowie ul. św. Barbary № 4.

choćby warunki Chopina posiadają rytmu tańca — grzechem — profanacją wydaje się tańczyć je. Są to misterne poemacki muzyczne.

Nieregularnością akcentów odznaczają się jeszcze i kujawiak o smętnej i spokojnej melodji i ognisty szybki oberek, w którym akcent przeważnie znajduje się na trzeciej nucie. Dowiedzionem jest, że dobrego mazura może na pisać tylko polak i to taki, który ma dar wni knięcia w ludowy i rytmiczny jego pierwiastek.

L. Wawerzyniec.

Zródła bogactw.

st. Zj. Ameryki.

Bogactwa narodowe Stanów Zjednoczonych niełatwo dają się ująć w rubryki statystyczne i dotychczas niema ścisłe opracowanych w tym przedmiocie danych liczbowych. Świeżo podjął się tej pracy organ amerykański „American Review of Reviews“ (przeгляд przeglądów) i ogłosił wyniki liczbowe, dosadnie malujące stanowisko gospodarcze St. Zjednoczonych w w porównaniu do reszty obszarów kuli ziemskiej.

Stany Zjednoczone obejmują zaledwie 1116, a właściwie tylko 5,9 proc. całej powierzchni kuli ziemskiej i posiadają ludność wynoszącą 5,2 proc. całej ludności planety naszej. Tymczasem St. Zjednoczone wydają, niemniej jak 78,8 proc. płodów polnych 20,7 proc. jarzyn, 7 1,8 proc. bawełny i 31,3 proc. tytoniu. Wydajność węgla w stosunku do całej ziemi w St. Zjednoczonych wynosi 37,4 proc., nafty 62,5 proc., żelaza 42,2 proc. i miedzi 57,5 proc. Z całkowitej ilości wydobytego z ziemi złota St. Zjednoczone dają 22,1 proc, srebra 35,5 proc.; siarki, będącej dawniej wyłącznym monopolem Sycylii, 85,8 proc. dostarcza Ameryka, fosfaty

w ilości 54,4 proc. mają swe pochodzenie również w Ameryce.

Już same cyfry powyższe wykazują wyższość gospodarczą nowego świata nad starym; stosunek ten nadto bardziej sprzyjająco wypadnie na korzyść nowego świata, jeśli przyjąć pod uwagę obszerne, lecz dotychczas niezbadane obszary St. Zjednoczonych, wielkie lecz niekolejnie bogactwa ziemi, obrzyci i nie wyzyskane jeszcze zbiorniki energii wodnej i t. d.

Być może, że źródła amerykańskie, są nieco zabarwione szowinizmem amerykańskim, to jednakże często używane wyrażenie ze St. Zjednoczone są krajem nieograniczonych możliwości znajduje tu do pewnego stopnia usprawiedliwienie. —

A p o z.

Wydawnictwa gwiazdkowe.

(Nadesłane Redakcji „Gonia Cześć.“) (Ciąg dalszy).

Grześ z Sanoka. Opow. histor. z czasów Władysława Jagiełły, podług J. I. Kraszewskiego, opracowała M. B. Z rysunkami Antoniego Gawińskiego. W oprawie cena kop. 30.

Jest to streszczenie życia słynnego humanisty polskiego, Grzegorza z Sanoka, którego żądza wiedzy i dążenie do zdobycia jej pomimo przeszkód powinny być przykładem dla czytelników.

Tymko Orlik. Opow. hist. z XIII wieku, napisała Anna Grudzińska. Warszawa 1908. 49 obrazkami. A. Gawińskiego. Cena w oprawie 30 kop.

Są to przygody trojga dzieciaków, rozgrywające się na tle patriarchalnych obyczajów dawnej Polski. Stosunki ówczesne stanowe, opis zwyczajów i ubiorów, czynią tę książeczkę nader zajmującą i pożyteczną.

Do późniejszych czasów przenoszą nas o-

powiadania:

Syn Ukrainy Anny Zielińskiej. Powieść z czasów konfederacji barskiej. Z rys. A. Gawińskiego. W opr. 75 k.

Główną postacią jest tutaj kozak, Sawa-Caliński znany i zasłużony Rzeczypospolitej.

Jan Lipnicki. Powieść histor. dla młodzieży przez H. Ceysingerównę. Z rys. A. Gawińskiego. Cena w opr. 50 k.

Bohater powieści jest jakby wcieleniem buty i samowoli ówczesnej, korzącej się w końcu przed wielkim kaznodzieją Siargą.

Dwie te powieści przeznaczone są dla młodzieży starszej; do tej kategorii zaliczyć również należy książkę

Jerzego Orwicza Wódz narodu. Powieść z czasów młodości Tadeusza Kościuszki, z 6 rys. M. G. Ch.

Jest to pierwsza książka o Kościuszcze przeznaczona specjalnie dla młodzieży. Ścisłe mówiąc, nie jest to powieść, lecz historycznie wierny życiorys wielkiego naczelnika, skreślony barwnie i zajmująco: to też książka czytana z zajęciem, a zarazem i z niemałym pożytkiem.

W dziale historycznym znajdujemy jeszcze dwie rzeczy pióra Walerego Przyborowskiego:

Młodzi gwardziści. Epizod z oblężenia Warszawy przez Prusaków w roku 1794. Opowiadanie historyczne dla młodzieży. Z rysunkami A. Brzostka. Wydanie drugie. Cena w oprawie 1 rb. oraz **Reduta Woll.** Powieść dla młodzieży z roku 1831-go. Cena w oprawie 1 rubla.

Pierwiastek odwagi, wierności i poświęcenia dla ojczyzny występuje tutaj na plan pierwszy, co obok zajmującej treści stawiają książkę te w dziedzinie utworów o dużej wartości pedagogicznej.

„Reduta Woll“ ozdabiają rysunki p. K. Rayskiego, lublinianina, utalentowanego malarza.

TYGODNIK ILLUSTROWANY

rozpoczyna od N. R. 1909 druk nowej powieści

„UNIA” przez Józefa Weysenhoffa

Powieść Litewska z ilustracjami Konstantego Gorskiego. PRZEGLĄD LITERACKI prowadzić będzie J. Weysenhoff. SPRAWY SPOŁECZNE I POLITYCZNE Wład. Rabski. SZTUKI PLASTYCZNE A. Gawiński, T. Jaroszyński i H. Piątkowski. PRZEGLĄD HISTORYCZNY H. Mościcki. WIECZORY TEATRALNE I MUZYCZNE Cz. Jankowski.

Każdy artykuł ilustrowany.

Kronika Tygodniowa BOLESŁAWA PRUSA.

W każdym numerze KILKADZIESIĄT ILLUSTRACJI.

Dodatki Nadzwyczajne!! Reprodukcje barwne najświetniejszych obrazów współczesnych malarzy polskich. Reprodukcje dwubarwne na oddzielnych kartonach, z których utworzy się z czasem galeria najnowszej sztuki polskiej.

W dodatku Powieściowym najwybitniejsze utwory współczesnej literatury europejskiej.

(16 stron co tydzień bez żadnej dopłaty).

Nadzwyczajne Premium Tygodnika — Ilustrowanego.

Dla uprzyjemnienia najszerszym warstwowi nabycia szeregu dzieł wartościowych pióra pierwszorzędnych pisarzy polskich i obcych, postanowiliśmy zniżyć cenę **12 tomów cennych** i zajmujących powieści, nowele, poezji i dramatów, zniżyć tak, aby nabycie ich było możliwe dla wszystkich.

Jakoż oznaczamy cenę tę na **rubli 2**, czyli zaledwie **po złotych za duży tom**, zawierający od 200—400 str ścisłego druku.

Prenumerata „Tygodnika Ilustrowanego“ w Warszawie: rocznie **rb. 8**, półrocznie **rb. 4**, kwart. **rb. 2**. Z przesyłką pocztową: kwart. **3**, półrocznie **6**, rocznie **12**.

Prenumerata, we wszystkich księgarniach.

Adr s Redakcji i Administracji: **Warszawa, Zgoda 12, telef. 4.14.**

Zakład stolarsko-rzeźbiarski Aleja 1-sza Nr. 12 Adama Świeżego, przyjmując wszelkie zamówienia wzbudzące w zakresie stolarstwa, oraz sprzedaż mebli. 1412—32—1

Stacja dla uczni

II Aleja Nr. 39.

Wiadomość u stróża.

Dostać można w aptekach i składach aptecz.

Cena pudełka rb. 1.

Dla dzieci, matek, rekonwalescentów, osób nerwowych i starców. **Fosmoza** zapewnia prawidłowy rozwój krwi, kości i mięśni. Niezbędny pokarm dla dzieci w okresie ząbkowania i rośnięcia. Liczne opinie Pp. Lekarzy i Ordynatorów. Szpitali dołącza się do każdego pudełka. 1246 16—8

Skład sukna i kortów D. ZYSSER Nowości! Nowości!
Częstochowa, Aleja i № 2, wejście z nowego rynku w podwórzu.
W wielkim wyborze poleca na sezon **jesienny i zimowy** wszelkie materiały krajowe z najlepszych fabryk oraz angielskie i francuskie. Ceny bardzo przystępne. Polecając się laskawym względem Sz. Publiczności **D. Zysser**.

Precz z szelkami!

Za rb. 1 z przes. Elastyczny spiralny **spinacz do spodni**, (szelki zupełnie niepotrzebne). Łatwo zakłada się przy każdym spodniach. Zdrowy, wygodny, bez ciśnienia, bez potu, bez guzków, swobodna figura, oszczędza trudu i irytacji. Wysyła także za liczbę pocz. bez dodatku, 3 szt. rb. **2.50**—6 szt. rb. **4.20** z przesyłką.

WINCENTY JEŹEWSKI, Warszawa G. cz. Żorawia 41 (przy Marszałkowskiej). Wyłączna sprzedaż na Królestwo i Cesarstwo. Ajenci poszukiwani wszędzie. 1855 6—1

Magazyn Zegarmistrzowski i jubilerski S. LORJE i Aleja № 9. Reprezentant najlepszych zegarków „OMEGA“ na CZĘSTOCHOWĘ. 1640 6—5

St. Szczawiński w Częstochowie (obok Teatru) **Skład Win DELIKATESÓW i towarów kolonialnych** egz. od 1878 r.

Poleca na nadchodzące święta: **Bakalaje wyborowe z najlepszych owoców.** Wielki wybór **pierników** z pierwszorzędných fabryk. **Czekoladki, Cukierki, Bomby i Ozdoby** na choinkę. **Owoce świeże i suszone. Mak, Miód „Lipiec“, Grzyby, Mąkę najlepszą i Drożdże** gwarantowanej dobroci. **Delikatesy, Kawior Astrachański** bez soli. **Ryby wędzone, Sardynki, Homary, Pasztety, Sery, Masło, Wędliny Litewskie** i t. p. Szczegółnej uwadze polecam bardzo wystate **Wina Węgierskie, Tokajskie, Hiszpańskie i Reńskie**, jak również **Szampańskie, Wina Krymskie i Kaukaskie, Miód staropolski, Wodki, Likieri, Arak i Koniaki zagraniczne i krajowe.** Ceny cukru złitno.